

EMLA Egyesület – ENRICH projekt

Budapest, 2026. január 28.

A közösségi részvétel fontossága és a fiatalok bevonása az önkormányzatok munkájába

1989

35

2024

**Dr. Gyergyák Ferenc főtitkár,
Települési Önkormányzatok
Országos Szövetsége**

1989/1990 rendszerváltás

- Önkormányzati rendszer létrejötte
- 1990-1994 első önkormányzati ciklus

Helyzetkép

Demokráciadeficit

Demokráciadeficit okai

- képviselő-testületi oldalról
- állampolgári oldalról

A közösségi részvétel fontossága

A **közösségi részvétel** (civil és lakossági bevonás) a települési önkormányzatok munkájában ma már nem “extra”, hanem **a jó kormányzás egyik alapfeltétele**. Nemcsak demokratikus érték, hanem **hatékonysági és bizalmi eszköz** is: javítja a döntések minőségét, növeli az elfogadottságot, csökkenti a konfliktusokat, és hosszú távon erősíti a település társadalmi kohézióját.

Mit értünk közösségi részvétel alatt?

A közösségi részvétel minden olyan folyamatot jelent, amelyben az önkormányzat:

- **tájékoztatja** a lakosságot (információátadás),
- **konzultál** velük (vélemények begyűjtése),
- **együtt tervez** (közös megoldáskeresés), vagy
- akár **megosztja a döntési felelősséget** (pl. részvételi költségvetés).

A részvétel nem egyszeri esemény, hanem **folyamatos kapcsolat** a település vezetése és közössége között.

A közösségi részvétel fontossága

Miért kulcsfontosságú az önkormányzatoknak?

Demokratikus legitimitás és bizalom

A lakosság bevonása:

- erősíti a döntések **társadalmi elfogadottságát**,
- növeli az önkormányzat **hitelességét**,
- csökkenti a „fentről diktált” döntések miatti ellenállást.

A bizalom ma a közpolitika egyik legnagyobb tőkéje. A részvétel pedig a bizalom „termelője”.

Jobb döntések, jobb szolgáltatások

A helyi lakosok:

- ismerik a **problémákat**,
- gyakran **hoznak** olyan **információt és perspektívát**, amit az önkormányzati rendszerből nem lehet látni.

Ez különösen fontos:

- közterületfejlesztésnél,
- közlekedési, parkolási kérdéseknél,
- környezetvédelmi ügyekben,
- szociális, gyermekjóléti, egészségügyi szolgáltatásoknál.

A közösségi részvétel fontossága

Miért kulcsfontosságú az önkormányzatoknak?

Konfliktusmegelőzés és konfliktuskezelés

A részvétel:

- korán jelzi a feszültségeket,
- segít megelőzni a „lakossági botrányokat”,
- csökkenti a későbbi jogi és politikai költségeket.

Sok konfliktus oka egyszerű: **az érintettek nem érzik, hogy számítanak**, vagy nem értik, mi miért történik.

Közösségi kohézió és helyi identitás

A bevonás nemcsak döntéshozatal, hanem **közösségépítés** is:

- növeli a lakosok településhez való kötődését,
- aktivizálja a civil szektort,
- erősíti a helyi összetartozást.

Egy település akkor élhető, ha **közösségként működik**, nem csak „szolgáltatásként”.

A közösségi részvétel fontossága

Miért kulcsfontosságú az önkormányzatoknak?

Erőforrások mozgósítása és együttműködések

A lakosok és civilek bevonása:

- önkéntes kapacitást hozhat,
- erősíti az intézmények és szervezetek együttműködését,
- javíthatja a település pályázati és projekt-képességeit.

A részvétel gyakran plusz erőforrás: nem pénz, hanem

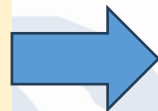
- energia,
- tudás,
- kapcsolatok.

A közösségi részvétel fontossága

A közösségi részvétel formái (gyakorlatias kategóriák)

Tájékoztatás (minimum szint)

- közérdekű adatok,
- közmeghallgatás,
- hírlevél, közösségi média.

Konzultáció (vélemények begyűjtése)

- kérdőívek,
- lakossági fórumok,
- célzott egyeztetések (érintettekkel).

Társdöntés / döntésmegosztás (legmagasabb szint)

- részvételi költségvetés,
- közösségi alapok,
- helyi bizottságok, tanácsok (ifjúsági, idősek, környezetvédelmi).

Közös tervezés (partnerség)

- műhelymunkák,
- részvételi tervezés közterekre,
- településfejlesztési egyeztetések.

A közösségi részvétel fontossága

Mi kell ahhoz, hogy működjön? (a siker feltételei)

Átláthatóság

Ha a lakos nem érti a döntés logikáját, nem fogja elfogadni.

Valódi visszacsatolás

A részvétel csak akkor épít bizalmat, ha:

- világos, mit csináltak a véleményekkel,
- mi valósult meg,
- mi nem, és miért.

Megfelelő módszertan és moderáció

A részvétel nem spontán „beszélgetés”, hanem **irányított folyamat**.

Esélyegyenlőség és elérhetőség

Fontos, hogy ne csak a leghangosabbak vegyenek részt.

Erre megoldás:

- célzott bevonás,
- több csatorna,
- offline + online kombináció.

A közösségi részvétel fontossága

Tipikus problémák és a megoldásuk

„Nincs időnk rá”

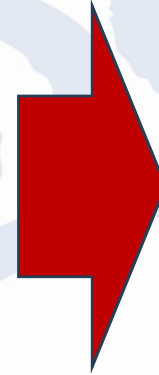
Rövid távon időigényes, de hosszú távon **időt spórol** (kevesebb konfliktus, gyorsabb elfogadás).

„Csak panaszkodnak”

A panaszból lehet jól definiált probléma. Moderációval és strukturált kerettel a **panasz javaslattá alakítható**.

„Úgyis csak kevesen jönnek el”

Lehet célzottan, helyben, iskolában, piacnál, online felületen, kiscsoportban is bevonni.

Miért kiemelten aktuális ma?

A közösségi részvétel szerepe növekszik, mert:

- **komplexebb problémák vannak** (klíma, szociális krízisek, közlekedés),
- a **bizalom sérülékenyebb**,
- a **közösségi média** gyorsabban **felerősíti a konfliktusokat**,
- a pályázati és fejlesztési programok sokszor **elvárják a partnerséget**.

Fiatalok bevonása az önkormányzatok munkájába

Lássunk két jó példát!

Szentendre Város Önkormányzata – ifjúsági részvételi költségvetés (LÖGY)

Fiatalok bevonása az önkormányzatok munkájába

Lássunk két jó példát!

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata – ifjúsági tervezés (LÖGY)

Köszönöm a figyelmet!

